

سبک زندگی اجتماعی از دیدگاه اسلام

محدثی فعالی
معلم فاطمی

www.ketab.ir

انتشارات مؤسسه
فرهنگی هنری دین و معنویت آلیاسین

سرشناسه: فغالی، محمدتقی، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآورندگان: سبک زندگی اجتماعی از دیدگاه اسلام / محمدتقی فغالی، مهدی فدایی.
تهیه کننده: پژوهشکده سبک زندگی اسلامی
مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی هنری دین و معنویت آل ...، ۱۳۷۰.
مشخصات ظاهری: ۴۳۲ ص.: نمودار. نمایه.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۱۷-۹۰-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه.
موضوع: شیوه زندگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ س ۷ ف / BP۲۵۸
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۲
شماره کتابشناسی ملی: ۵۲۵۱۵۴۲

سبک زندگی اجتماعی از دیدگاه اسلام

نویسندگان: محمدتقی فغالی - مهدی فدایی

تهیه: پژوهشکده سبک زندگی اسلامی

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری دین و معنویت آل یاسین

ویران: سید علیرضا دانادوست

چاپ: رو نسخه پرداز: محمد مرادی حسین آباد

صفحه آرا: نجف نجفی

طراح: محمد خاکی بایی

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۸۷

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ ریال

مراکز پخش

دفتر مرکزی: قم، خیابان صفاشهر، کوچه چرم، پلاک ۶۰، مؤسسه

فرهنگی هنری دین و معنویت آل یاسین تلفن ۱۱-۴ ۲۵۳۲۶۰۳

فروشگاه های مؤسسه باتوق کتاب ۲۵۳۱۰۷۷

بوستان کتاب قم: چهارراه شهدا، تلفن ۲۵۳۷۷۵۴۹۶۴

بوستان کتاب اصفهان: خیابان مسجد سید، تلفن ۳ ۶۶۷۶۵۴۵

بوستان کتاب مشهد: خیابان خسروی نو، تلفن ۵۱۵۶۷۶۵۴۵

بوستان کتاب تهران: خیابان انقلاب، تلفن ۲۱۸۹۶۵۴۵۳۴

فهرست مطالب

۱۹.....	دیباچه
۲۳.....	فصل اول: کلیات و مفهوم شناسی
۲۵.....	درآمد
۲۵.....	(۱) مفهوم شناسی
۲۵.....	یک) مفهوم ارتباط
۲۶.....	الف) واژه ربط در لغت
۲۸.....	ب) واژه ارتباط در لغت
۲۹.....	ج) معنای اصطلاحی ارتباط
۳۱.....	دو) مفهوم ارتباط مؤثر
۳۴.....	سه) مفهوم جامعه و اجتماع
۳۴.....	الف) تعریف
۳۵.....	ب) مفاهیم هم بسته در قرآن
۳۶.....	چهار) مفهوم اصل
۳۷.....	پنج) مفهوم ارزش
۳۸.....	الف) ارزش ابزاری و غایی
۳۹.....	ب) ارزش های ذاتی و غیری
۴۰.....	ج) ارزش ذاتی و الهی

۴۰.....	(د) ارزش عقلی و شرعی (نقلی).....
۴۱.....	(ه) ارزش جایگزینی.....
۴۱.....	(و) ارزش های مورد تمایل انسان.....
۴۱.....	(ز) ارزش های مطلق و نسبی.....
۴۲.....	شش) مفهوم روش.....
۴۲.....	هفت) مفهوم سلامت.....
۴۳.....	هشت) مفهوم و مؤلفه های سبک زندگی اسلامی.....
۴۵.....	الف) الگوهای رفتاری.....
۴۶.....	ب) الگوهای سه بعدی.....
۴۷.....	ج) پیش ها و ارزش ها.....
۴۷.....	(د) تأثیر وضعیت جغرافیایی و اقلیمی.....
۴۸.....	(ه) رفتارهای دیرین زنا.....
۴۹.....	(و) سبک زندگی آینده ای.....
۴۹.....	(ز) ساخت های اداس.....
۵۱.....	۲) پیشینه تحقیق.....
۵۲.....	۳) جایگاه روابط اجتماعی در قرآن و سنت.....
۵۶.....	۴) ابعاد شناختی ارتباط.....
۵۷.....	یک) اهداف.....
۶۰.....	دو) عناصر ارتباط.....
۶۰.....	الف) فرستنده پیام.....
۶۲.....	ب) گیرنده پیام.....
۶۳.....	ج) پیام.....
۶۴.....	د) ابزار انتقال پیام.....
۶۴.....	ه) موانع ارتباطی.....
۶۵.....	(و) بازخورد.....
۶۶.....	سه) اقسام ارتباط انسانی.....
۶۷.....	الف) ارتباطات کلامی و غیرکلامی.....
۶۷.....	اول) ارتباط کلامی.....
۶۷.....	دوم) ارتباط غیرکلامی.....

۶۸	ب) تفاوت ها
۶۸	ج) ارتباطات میان فردی، میان گروهی و جمعی
۶۹	نتیجه گیری
۷۱	فصل دوم: مبانی روابط اجتماعی در اسلام
۷۳	درآمد
۷۴	۱) مبانی هستی شناختی
۷۴	یک) وجود یا عدم واقعیت اجتماعی
۷۵	دو) تأثیر - تأثر در ارتباط موجودات
۷۸	سه) اصالت - نزاحم در ارتباط انسان و انسان
۷۹	۲) مبانی انسان شناختی
۸۰	یک) آفرینش و پیش انسان
۸۴	دو) سلسله مراتبی بودن مبانی رفتارهای ارتباطی
۸۴	الف) انگیزه
۸۵	اول) انگیزه های وراثتی - طبیعی
۸۶	دوم) انگیزه های برآمده از زیست اجتماعی
۸۸	ب) میل و خواسته
۸۸	اول) گونه شناسی امیال انسانی
۹۰	دوم) اصل اولی قرآن در هنگام تعارض امیال
۹۱	ج) اراده
۹۳	سه) تأثیر مزاج در ارتباطات انسان
۹۷	چهار) اختیار انسان
۱۰۰	پنج) مسئولیت پذیری انسان
۱۰۰	شش) مدنی باطبع بودن انسان
۱۰۲	الف) دیدگاه فارابی
۱۰۲	ب) دیدگاه ابن سینا
۱۰۳	ج) دیدگاه ابن خلدون
۱۰۴	د) دیدگاه علامه طباطبائی
۱۰۵	ه) دیدگاه شهید مطهری
۱۰۵	هفت) کرامت انسان

- هشت) حبّ ذات و دیگرخواهی در ارتباط ۱۰۸
- الف) حبّ ذات در قرآن ۱۰۸
- اول) دلالت حریص بودن بر حبّ ذات ۱۰۸
- دوم) دلالت حبّ خیر بر حبّ ذات ۱۱۰
- سوم) دلالت صفت بخل بر حبّ ذات ۱۱۰
- ب) دیگرگروی و حبّ ذات ۱۱۰
- نه) شاکله و تیپ‌های شخصیتی در ارتباط ۱۱۲
- الف) تیپ‌های شخصیتی ۱۱۳
- ب) تغییرپذیری شاکله در تعامل و ارتباط ۱۱۵
- ج) شاکله، الگوی راهنمای انسان در ارتباط با دیگران ۱۱۵
- ده) ادانت‌انگیزی از آن ۱۱۵
- یازده) عقرب، رکب، ارتباط مؤثر ۱۱۶
- ۳) مبانی الهیاتی ۱۱۸
- یک) حاکمیت تکوینی و تشریعی خداوند بر همهٔ اطراف ارتباط ۱۱۸
- دو) هدف‌داری خداوند در آفرینش جهان و انسان ۱۲۰
- سه) هدایتگری و رهبری انسان ۱۲۲
- چهار) ارتباط خدا با انسان و انسان با خدا ۱۲۵
- پنج) ایمان؛ شاخص ارتباط مؤمنانه ۱۲۷
- الف) معیار سنجش گسترهٔ ارتباطی مؤمن ۱۲۹
- ب) تقویت‌کنندهٔ مؤلفهٔ بنیادی ارتباط ۱۳۰
- ج) جهت‌دهی مبادی رفتار ارتباطی ۱۳۲
- د) تقویت آرامش در ارتباط ۱۳۲
- ه) تغییر انگاره‌های انسان در انگیزه‌های ارتباطی ۱۳۳
- و) افزایش بصیرت و بینش در ارتباط ۱۳۳
- شش) دو سویه بودن حق و تکلیف در جغرافیای ارتباطی انسان ۱۳۴
- ۴) مبانی ارزش‌شناختی ۱۳۵
- یک) خودپالایشگری مقدمهٔ اصلاح و برقراری ارتباط صحیح ۱۳۵
- دو) ارزش اکثریت ۱۳۷
- الف) رابطهٔ ارادهٔ جمع با ارادهٔ الهی ۱۳۷

ب) رابطه حق و باطل در تاریخ.....	۱۳۸
ج) ظلم ستیزی و استکبارستیزی.....	۱۳۸
د) تأثیر اجتماع در هیجانات انسانی.....	۱۳۸
ه) معیار اسلام درباره ارزش استقلالی اکثریت.....	۱۳۹
سه) نیت، معیار ارزش گذاری رفتارهای ارتباطی.....	۱۴۳
الف) مفهوم نیت در لغت و اصطلاح.....	۱۴۳
ب) نقش نیت در ارتباطات انسان.....	۱۴۳
ج) تشکیکی شدن رفتارهای ارتباطی.....	۱۴۳
نتیجه گیر.....	۱۴۴
فصل سوه، الگوهای حاکم بر روابط اجتماعی (روابط میان فردی) از منظر اسلام ...	۱۴۷
درآمد.....	۱۴۹
۱) الگوی باورمند، به تعلقات ایمان.....	۱۵۰
یک) باور نجات.....	۱۵۱
الف) کاهش اشتباهات - ارتباطات با دیگران.....	۱۵۳
ب) تقویت انگیزه الهی و بی اعتنا به انگیزه های دنیایی.....	۱۵۳
ج) استعداد و هشیاری و تحقق بصیرت و بینش.....	۱۵۳
دو) باور مسئولیت در برابر ایمان.....	۱۵۴
۲) الگوی آگاهی.....	۱۵۵
یک) استحکام و اتقان در رفتار.....	۱۵۷
دو) استمرار.....	۱۵۸
سه) رعایت تناسب.....	۱۵۸
الف) تناسب زمان ارتباط.....	۱۶۰
ب) تناسب مکان ارتباط.....	۱۶۰
ج) تناسب شیوه هدف.....	۱۶۰
د) تناسب موضوع - مخاطب (گیرنده پیام).....	۱۶۰
ه) تناسب روحیه مخاطب.....	۱۶۱
چهار) اخلاص در رفتار ارتباطی.....	۱۶۲
۳) الگوی هدفمندی.....	۱۶۲
۴) الگوی عزت نفس.....	۱۶۳

- ۱۶۵ یک (تعریف عزت نفس)
- ۱۶۶ دو (تبیین تأثیر عزت نفس بر روابط میان فردی)
- ۱۶۸ سه (چگونگی ایجاد عزت نفس)
- ۱۶۹ الف (ارزش بی قید و شرط)
- ۱۶۹ اول (شناخت و جایگزین کردن افکار و باورهای بیهوده)
- ۱۷۰ دوم (مهارت «با وجود این»)
- ۱۷۰ سوم (توجه به ارزش درون خود)
- ۱۷۱ چهارم (عادت به افکار خودتأییدکننده)
- ۱۷۱ ب (محبت)
- ۱۷۱ ج (رشد)
- ۱۷۳ (۵) الگوی حسن صبر (مثبت‌اندیشی)
- ۱۷۴ یک (جنبه‌های مثبت‌نگری)
- ۱۷۴ الف (مثبت‌نگری نسبت به خدا)
- ۱۷۴ ب (مثبت‌نگری نسبت به خود)
- ۱۷۵ ج (مثبت‌نگری نسبت به دیگران)
- ۱۷۶ د (مثبت‌نگری نسبت به محیط)
- ۱۷۷ دو (بررسی روایات متعارض با حسن ظن)
- ۱۷۹ سه (راهکارهای تقویت مثبت‌اندیشی و حسن ظن)
- ۱۷۹ الف (واقع‌گرایی در ارتباط)
- ۱۸۰ ب (رشد انگیزش در رفتار)
- ۱۸۰ ج (ملاحظه شخصیت فرد در ارتباط کلامی و غیرکلامی)
- ۱۸۰ (۶) الگوی میانه‌روی
- ۱۸۳ الف (ملاحظه شخصیت فرستنده پیام)
- ۱۸۳ ب (شناخت کافی از موضوع پیام)
- ۱۸۳ ج (لحاظ اقتضائات زمانی، مکانی، جنسیتی، سنی و شغلی)
- ۱۸۴ (۷) الگوی صداقت
- ۱۸۵ یک (تحلیل مفهومی)
- ۱۹۰ دو (تحلیل ادله جواز دروغ در ارتباطات میان فردی)
- ۱۹۰ الف (اصلاح میان مردم)

۱۹۱.....	ب) مصلحت عمومی
۱۹۲.....	ج) ضرورت
۱۹۴.....	د) دروغ به کودکان
۱۹۶.....	سه) بررسی تأثیر صداقت بر گونه ارتباطی خانواده
۱۹۸.....	۸) الگوی احترام متقابل
۲۰۰.....	یک) تعریف
۲۰۱.....	دو) قلمرو احترام
۲۰۱.....	۹) الگوی رعایت حریم خصوصی
۲۰۱.....	یک) تعریف حریم خصوصی
۲۰۲.....	دو) قلمرو حریم خصوصی
۲۰۳.....	سه) گونه شناسی حیا و حریم خصوصی
۲۰۴.....	۱۰) الگوی ادب گذار
۲۰۸.....	یک) فصاحت و بلاغت در ارتباط کلامی
۲۰۸.....	الف) فصاحت
۲۰۸.....	ب) بلاغت در سخن
۲۱۰.....	دو) آسیب شناسی زبان
۲۱۱.....	الف) پرگویی و زیاده روی در سخن
۲۱۳.....	ب) بیهوده گویی
۲۱۳.....	ج) استعمال الفاظ رکیک در ارتباط کلامی
۲۲۰.....	۱۱) الگوی نظم و برنامه ریزی
۲۲۱.....	یک) تعریف برنامه ریزی
۲۲۱.....	دو) خصوصیات برنامه ریزی ارتباطی مناسب در اسلام
۲۲۲.....	الف) انطباق با واقعیت و بایسته های ارتباطی
۲۲۲.....	ب) انعطاف پذیری برنامه
۲۲۴.....	سه) اصول برنامه ریزی
۲۲۴.....	الف) اصل تعیین هدف
۲۲۵.....	ب) اصل انتخاب ابزار مناسب
۲۲۵.....	چهار) فرایند برنامه ریزی
۲۲۷.....	پنج) برنامه ریزی جامع و عملیاتی

- ۲۲۷..... (۱۲) الگوی مسئولیت‌پذیری اخلاقی
- ۲۲۸..... (یک) ویژگی‌های افراد مسئولیت‌پذیر
- ۲۲۸..... (دو) گونه‌شناسی مسئولیت‌های فردی. اجتماعی در اسلام
- ۲۲۸..... (الف) مسئولیت‌های شخصی
- ۲۲۹..... (ب) مسئولیت‌های اجتماعی
- ۲۳۲..... (سه) فرایند تصمیم‌گیری نسبت به مسئولیت‌ها
- ۲۳۲..... (الف) مرحله تصمیم‌گیری
- ۲۳۲..... عنصر اول (دوراندیشی در تصمیم‌گیری
- ۲۳۳..... عنصر دوم (تصمیم‌گیری جمعی
- ۲۳۳..... عنصر سوم (خلاقیت
- ۲۳۶..... (ب) مرحله عزم، اقدام
- ۲۳۷..... (چهار) مسئولیت‌پذیری اخلاقی در گونه ارتباطی خانواده
- ۲۳۸..... (الف) مسئولیت‌پذیری مرد
- ۲۳۸..... (ب) مسئولیت‌پذیری زن
- ۲۳۹..... (ج) مسئولیت مالی
- ۲۴۱..... (۱۳) الگوی پاسخ‌گویی
- ۲۴۴..... (۱۴) الگوی انصاف
- ۲۴۵..... (یک) تعریف
- ۲۴۵..... (دو) مهارت‌های کاهش مداخله غیرموجه
- ۲۴۵..... (الف) تکنیک جایگزینی
- ۲۴۵..... (ب) تکنیک تجرید
- ۲۴۶..... (ج) تکنیک تعمیم‌پذیری
- ۲۴۶..... (د) تبدیل داده به اطلاعات
- ۲۴۶..... (ه) کنار نهادن حب و بغض
- ۲۴۷..... (و) تفکیک میان انگیزه و انگیزه
- ۲۴۷..... (۱۵) الگوی محبت
- ۲۴۷..... (یک) تعریف
- ۲۵۴..... (دو) راهکارهای تقویت محبت در ارتباطات میان فردی
- ۲۵۵..... (الف) تقویت رفتار

۲۵۵.....	ب) تقویت انگیزه اخلاقی
۲۵۶.....	ج) انگاره مثبت به طرف ارتباط
۲۵۷.....	د) مکانیزم شوخی در ارتباطات میان فردی
۲۵۷.....	۱۶) الگوی همدلی
۲۵۸.....	یک) تعریف
۲۶۱.....	دو) راهکارهای تقویت همدلی در روابط میان فردی
۲۶۱.....	الف) گوش دادن فعال
۲۶۲.....	ب) نگاش مثبت به دیگران
۲۶۵.....	۱۷) الگوی هویت‌داری و صبر
۲۶۶.....	۱۸) الگوی تحمل
۲۶۷.....	یک) حد تحمل
۲۶۹.....	دو) آثار تغافل
۲۶۹.....	۱۹) الگوی مزاح و شوخ‌طبعی
۲۷۱.....	یک) شرایط کاربرست شوخی در ارتباط میان فردی
۲۷۱.....	الف) گفتمان حقیقت‌گویی و بهیض از روغ
۲۷۲.....	ب) قاعده میانه‌روی در شوخی
۲۷۲.....	ج) محتوای مثبت در شوخی
۲۷۲.....	دو) کارکردهای ارتباطی مزاح در سیره اهل بیت (علیهم‌السلام)
۲۷۳.....	الف) ایجاد ارتباط تعاملی همسو و مؤثر
۲۷۴.....	ب) تقویت و تحکیم ارتباط میان فردی با ابزار شوخی
۲۷۴.....	ج) رشد فضیلت دیگرگروی به عنوان عامل مثبت ارتباط
۲۷۵.....	د) تغییر درک فرهنگی فرستنده پیام
۲۷۶.....	ه) القای خلق مثبت
۲۷۸.....	و) آموزش و تربیت طرف ارتباط
۲۸۰.....	۲۰) الگوی نظارت و کنترل
۲۸۰.....	یک) پیشفرض‌ها
۲۸۳.....	دو) تعریف
۲۸۳.....	سه) خصوصیات نظارت مؤثر
۲۸۴.....	چهار) کنترل‌های ناسالم ارتباطی

- ۲۸۴ (۲۱) الگوی پیش‌بینی‌پذیری
- ۲۸۶ (۲۲) الگوی امیدواری به زندگی
- ۲۸۷ (۲۳) الگوی مهار خشم
- ۲۸۸ (یک) مقابله‌شناختی
- ۲۸۹ الف) شناخت خطاهای شناختی
- ۲۸۹ ب) ملاحظه‌اثرات خشم
- ۲۹۰ ج) تصویرسازی
- ۲۹۰ دو) مقابله هیجانی عاطفی
- ۲۹۰ الف) نظم غیظ
- ۲۹۰ ب) ابراز محبت
- ۲۹۱ سه) مقابله‌رشدی
- ۲۹۱ الف) غییرطبعیت
- ۲۹۱ ب) ابراز خشم بدگوئ مؤث
- ۲۹۱ ج) برقراری تماس بدن
- ۲۹۲ (۲۴) الگوی عدم تحقیر
- ۲۹۳ (۲۵) الگوی پاکدامنی
- ۲۹۴ (یک) عفت رفتاری
- ۲۹۴ دو) عفت گفتاری
- ۲۹۴ سه) عفت فکری
- ۲۹۴ (۲۶) الگوی بخشش
- ۲۹۵ (یک) تألیف قلوب (نزدیکی دل‌ها)
- ۲۹۵ دو) رشد و سلامت اجتماعی
- ۲۹۶ سه) اصلاح روابط
- ۲۹۶ چهار) حسن خلق
- ۲۹۷ پنج) موفقیت
- ۲۹۷ (۲۷) الگوی خودآشکارسازی
- ۲۹۸ (۲۸) تزامم الگوها در موقعیت‌های ارتباطی
- ۳۰۱ (یک) وضعیت‌سنجی طرف ارتباطی
- ۳۰۲ دو) قواعد و اصول مرتبط با حل تعارض

۳۰۳.....	سه) حل تعارض.....
۳۱۰.....	نتیجه‌گیری.....
۳۱۵.....	فصل چهارم: روش‌ها و مهارت‌های روابط اجتماعی در اسلام.....
۳۱۷.....	درآمد.....
۳۱۷.....	۱) روش‌های ارتباط میان فردی.....
۳۱۹.....	یک) بعد شناختی.....
۳۲۰.....	الف) کلامی.....
۳۲۰.....	اول) روش حکمت.....
۳۲۶.....	دوم) روش جدال احسن.....
۳۲۹.....	سوم) روش استناد به منبع معتبر.....
۳۳۰.....	چهارم) روش موعظه.....
۳۳۱.....	پنجم) روش تکرار.....
۳۳۲.....	ششم) روش پرسشگری.....
۳۳۳.....	ب) غیرکلامی.....
۳۳۳.....	اول) روش تناسب گفتار - زبان بدن.....
۳۳۴.....	دوم) روش صراحت لهجه.....
۳۳۶.....	سوم) روش صمیمیت در رفتار.....
۳۳۷.....	چهارم) روش شوخی در ارتباط.....
۳۴۰.....	دو) بعد انگیزشی.....
۳۴۰.....	الف) روش به‌کارگیری محرک‌های انگیزه در ارتباط.....
۳۴۱.....	اول) تقویت خیال مخاطب.....
۳۴۲.....	دوم) تقویت نیاز به موفقیت در مخاطب.....
۳۴۲.....	سوم) تشویق طرف ارتباط.....
۳۴۲.....	ب) روش پاداش.....
۳۴۳.....	اول) مدیریت پاداش.....
۳۴۴.....	دوم) اقسام پاداش.....
۳۴۵.....	سوم) معیارهای کلی پاداش در حوزه ارتباطات میان فردی.....
۳۴۶.....	ج) روش مشارکت فعال مخاطب.....
۳۴۶.....	د) روش مدارای اجتماعی.....

- ۳۴۷ (اول) قلمرو روش مدارا در ارتباط با هدف آموزش - تربیت
- ۳۴۸ (دوم) ملاک به کارگیری روش مدارا در ارتباط با هدف آموزش - تربیت
- ۳۴۹ (سه) بعد شخصیتی
- ۳۴۹ (الف) روش شخصیت پروری
- ۳۵۰ (ب) روش بیان ارزش
- ۳۵۰ (۲) مهارت های ارتباطی
- ۳۵۰ (یک) مهارت های کلامی
- ۳۵۰ (الف) مهارت های ارتباط گیری مبتنی بر شخص (مخاطب شناسی)
- ۳۵۱ (اول) انگاره تنوع نه تبعیض
- ۳۵۲ (دوم) پرسش های هدف دار
- ۳۵۲ سوم) مد نظر سن مخاطب
- ۳۵۵ چهارم) ملاحظه میزان آگاهی مخاطب
- ۳۵۶ پنجم) ساخت، میزان تحمل مخاطب
- ۳۵۶ (ب) مهارت های ارتباط گیری مبتنی بر موقعیت (موقعیت شناسی)
- ۳۵۶ (اول) مهارت مدیریت مذاکره به مثل
- ۳۵۷ (دوم) ترسیم نقشه ذهنی
- ۳۵۷ (سوم) مهارت فرار از موقعیت ارتباطی
- ۳۵۸ (چهارم) خود جایگزینی
- ۳۵۹ (پنجم) مهارت تفوق
- ۳۶۰ ششم) مهارت حل مسئله
- ۳۶۱ (ج) مهارت های ارتباط گیری مبتنی بر کارکرد هدف
- ۳۶۱ (اول) مهارت محاسبه سود در ارتباط
- ۳۶۲ (دوم) مهارت مداخله مستمر
- ۳۶۲ (دو) مهارت های غیرکلامی
- ۳۶۳ (الف) ظاهر فیزیکی
- ۳۶۳ (اول) اهتمام به آراستگی ظاهر
- ۳۶۴ (دوم) سبک پوشش متناسب با محیط ارتباطی
- ۳۶۴ (سوم) انطباق ظاهر فیزیکی با محتوای پیام
- ۳۶۵ (چهارم) ملاحظه نکردن ظاهر در قضاوت

۳۶۵	 پنجم) تفکیک نگرش - ظاهر فیزیکی
۳۶۵	 ششم) در پرائنیز قرار دادن حب و بغض
۳۶۶	 ب) اشاره و حرکت
۳۶۷	 اول) موقعیت شناسی
۳۶۸	 دوم) استعمال اشاره و حرکت مناسب
۳۶۸	 سوم) کنترل حرکت های بدن در هنگام ارتباط کلامی
۳۶۸	 چهارم) رعایت حد اخلاقی - شرعی
۳۶۹	 پنجم) رفتارهای عاطفه محور
۳۷۱	 ج) چهار رفتار چشمی
۳۷۲	 اول) کنترل نگاه بر اساس الگوی رفتاری دین
۳۷۳	 دوم) تقریب حدت شمی و صورت
۳۷۳	 سوم) پرهیز از نگاه طولانی و خیره شدن
۳۷۳	 چهارم) رعایت احتیاط رفتارهای بصری
۳۷۴	 پنجم) شناخت انواع رفتارهای بصری
۳۷۴	 د) رفتار آوایی
۳۷۵	 اول) نرمی و آهستگی در صدا و آواز
۳۷۶	 دوم) شناخت موقعیت ارتباطی
۳۷۶	 سوم) شناخت پیام های آوایی
۳۷۶	 ه) لمس کردن
۳۷۹	 اول) لمس به هنگام
۳۷۹	 دوم) رعایت حدود شرعی
۳۸۰	 سوم) شناخت پیام های رفتار لمسی
۳۸۰	 و) محیط
۳۸۱	 اول) شناخت محیط ارتباطی
۳۸۱	 دوم) خودکنترلی در قبال ادراک محدودیت
۳۸۲	 سوم) فرار از محیط ارتباطی نامناسب
۳۸۲	 چهارم) یادگیری ارتباط سالم از کودکان
۳۸۳	 ز) زمان
۳۸۳	 اول) جهت یابی روان شناختی زمان در ارتباط

- ۳۸۳ (دوم) جهت یابی زیست شناختی زمان در ارتباط
- ۳۸۳ سوم) جهت یابی فرهنگی زمان در ارتباط
- ۳۸۴ نتیجه گیری
- ۳۸۷ منابع و مأخذ
- ۳۸۹ الف) کتاب ها و مقالات
- ۴۰۷ ب) نرم افزارها
- ۴۰۹ فهرست نمایه ها
- ۴۱۱ نمایه آیات
- ۴۱۵ نمایه روایات
- ۴۱۹ نمایه اعلام
- ۴۲۱ نمایه اصطلاحات
- ۴۲۷ نمایه موضوعات

زندگی اجتماعی جزئی ناپذیر انسان است. در زبان قرآن، اختلاف در اجتماعات بشری و امت‌های گوناگون منشأ بسیاری از بركات و خیرهاست؛ زیرا شناخت و رشد در بستر اجتماع ایجاد می‌شود: **وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا** شما را ملت و قبیله قبیله گردانیدیم تا با یکدیگر شناسایی متقابل حاصل کنید.

این نگرش موجب شده منابع دینی ما انبساطی در تبیین‌ها و دستورهای اجتماعی باشد. ارتباطات انسانی به عنوان بخش اصلی زندگی اجتماعی، عاده‌مند و مشروط است. ارتباط زمانی می‌تواند فرستنده پیام را به هدفش برساند که این قواعد استخراج را رعایت کرده باشد. درواقع، یک ارتباط سالم و مؤثر، منوط به رعایت اصول و روش‌های ارتباط است. شناخت و به کارگیری این اصول و روش‌ها، موجب تنظیم روابط اجتماعی در جامعه اسلامی خواهد شد.

هدف این تحقیق استخراج مبانی، اصول، روش‌ها و مهارت‌های برقراری یک ارتباط، از منابع دینی است. شناخت مبانی هستی‌شناختی، انسان‌شناختی، الهیاتی و ارزش‌شناختی، ارتباط اجتماعی در اسلام، ضمن شکل دادن به نگرش‌ها، اصول و روش‌های ارتباط را نیز جهت می‌دهد؛ از این رو مبانی ارتباطی، در فصل دوم پردازش و تحلیل شد. پس از ارائه نظام مبنایی روابط اجتماعی، به دست دادن یک سیستم ارزشی، گام نخست در ارائه الگوهای رفتارهای ارتباطی خواهد بود؛ از این رو در فصل سوم این اثر، سعی شده است با توجه به فراوانی داده‌ها در منابع دینی و اهمیت آن‌ها در ارتباطات میان فردی، گام اول در ارائه نظام اصول ارتباطی اسلام برداشته شود؛ لذا ۲۷ اصل ارتباطی

در این فصل تحلیل و بررسی شده است. این اصول عبارت‌اند از:

باورمندی به متعلقات ایمان، آگاهی در ارتباط، هدفمندی در ارتباط، عزت نفس، حسن ظن (مثبت‌اندیشی)، میانه‌روی، صداقت، احترام، رعایت حریم خصوصی، ادب گفتاری، نظم و برنامه‌ریزی در ارتباط، مسئولیت‌پذیری اخلاقی، پاسخ‌گویی، انصاف، محبت، همدلی، خویش‌داری و صبر، تغافل، مزاح و شوخ‌طبعی، نظارت و کنترل در ارتباطات، پیش‌بینی‌پذیری، امیدواری به زندگی، مهار خشم، عدم تحقیر، پاکدامنی، بخشش، خودآشکارسازی.

در پایان، با توجه به مبانی و اصول ارائه شده، روش‌ها و مهارت‌های ارتباطی در برقراری یک ارتباط مؤثر استخراج و ارائه شده است. شیوه‌های ارتباط اقناعی ذیل سه بعد شناختی، انگیزشی و شخصیتی، و مهارت‌های ارتباط کلامی ذیل سه عنوان مخاطب‌شناسی، موقعیت‌شناسی و هدف و مهارت‌های غیرکلامی بر اساس مقوله‌های پیام‌های غیرکلامی بررسی شده است: ظاهر فیزیکی، اشاره و حرکت، پهره و زینت، چهره و رفتار آوایی، لمس کردن، محیط و زمان.